Biologicky motivované výpočtové modely

Michal Kováč

FMFI UK

24.6.2013

- Prehľad modelov
- 2 P systém
- 3 Varianty
- Ďalšie plány

Biologicky motivované výpočtové modely

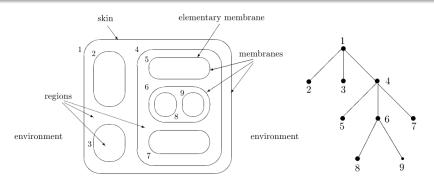
Modely vznikajú s dvoma účelmi:

- simulácia biologických javov
- zdokonalenie informatických riešení

Biologicky motivované výpočtové modely

- Neurónové siete (od 1943)
- Celulárne automaty (od 1948)
- Evolučné algoritmy (od 1954)
- L systémy (od 1968)
- P systémy (od 1998) [Pău98]
- . . .

Membránová štruktúra

Obsah membrány

- multimnožina objektov
  - a | b | b
- prepisovacie pravidlá
  - $a \mid b \mid b \rightarrow a \mid a \downarrow \mid a \uparrow \mid b \downarrow_6$
  - $b \rightarrow a \mid \delta$

P systém

P systém je štvorica $(V, \mu, w_1, w_2, \dots, w_m, R_1, R_2, \dots, R_m)$, kde:

- V je abeceda objektov
- ullet μ je membránová štruktúra
- $w_1, w_2, \dots w_m$ sú počiatočné multimnožiny v membránach $1 \dots m, w_i \subseteq \mathbb{N}^V$
- R₁, R₂,..., R_m sú množiny prepisovacích pravidiel v membránach 1...m, pričom

$$R_i \subseteq (\mathbb{N}^V \setminus 0^V) \times \mathbb{N}^{V \times (\{here, in, out\} \cup \{in_1, ... in_m\})}$$

.

Konfigurácia a krok výpočtu

- ullet konfigurácia = membránová štruktúra + obsahy membrán
- krok výpočtu: maximálny paralelizmus

$$egin{array}{c|c} a & b & b
ightarrow c \\ b
ightarrow c & c \\ a & a & b & b \end{array}$$

Konfigurácia a krok výpočtu

- konfigurácia = membránová štruktúra + obsahy membrán
- krok výpočtu: maximálny paralelizmus

Jazyk

TODO

Varianty obsahu membrány

- worm objects [MRPS02]
  - namiesto multimnožín objektov sú v membránach multimnožiny stringov
  - inšpirované DNA

Varianty pravidiel

- kontextové (PsRE)
- kooperatívne (PsRE)
- katalytické
  - s 2 katalyzátormi (PsRE) [FKOS05]
  - s 1 katalyzátorom (otvorený problem)
  - s 1 katalyzátorom a inhibítormi (PsRE) [IS04]
- bezkontextové (PsCF) [Sbu]
- bezkontextové s inhibítormi (PsET0L) [IS04]

Varianty kroku výpočtu

- maximálny paralelizmus (PsRE)
- maximálny paralelizmus bez priorít (PsRE) [SF03]
- sekvenčný (vieme simulovať pomocou VASS, [IWYD05])
- sekvenčný s prioritami (TODO)
- asynchrónny (TODO)
- minimálny paralelizmus (PsRE) [CPPPJ07]
- n-paralelizmus, max-n-paralelizmus, ...

Sekvenčné P systémy

- nie sú univerzálne
- na univerzalitu treba:
  - povoliť neobmedzené vytváranie membrán [IWYD05]
  - inhibítory
    - publikuje sa
    - Inhibiting the parallelism in P systems
    - 2nd International Workshop on Hybrid Systems and Biology, ECAL 2013
  - iné rozšírenia (vacuum, ...)
  - inšpirácie z výsledkov iných formalizmov

Iné varianty

- priestorové P systémy
- rozpadajúce sa objekty
- energie

Ďalšie plány

- Preskúmať možnosti kombinovania ďalších variantov P systémov z hľadiska výpočtovej sily
- Porovnať s inými formalizmami, napríklad Petriho siete / reaction systems / CLS / ...
- Nájsť nové varianty

Inšpirácie z výsledkov iných formalizmov

- Petriho siete
  - nie sú univerzálne
  - s inhibítormi áno
  - ake iné varianty Petriho sietí ešte nikto nevyskúšal aplikovať v P systémoch?
- CLS (Calculi of Looping Sequences)
  - sekvenčný model, vie simulovať P systémy [BMT07]
- Reakčné (alebo reaktívne?) systémy

Nové varianty

Besozzi [Bes04]: Dobrý variant by mal byť:

- realistický
- univerzálny
- iredundantný

Literatúra I

Computational and modelling power of P systems. PhD thesis, Universita' degli Studi di Milano, Milano, Italy, 2004.

Roberto Barbuti, Paolo Milazzo, and Angelo Troina.
The calculus of looping sequences for modeling biological membranes.

In 8th Workshop on Membrane Computing (WMC8), LNCS 4860, pages 54–76. Springer, 2007.

Literatúra II

Gabriel Ciobanu, Linqiang Pan, Gheorghe Pun, and Mario J. Pérez-Jiménez.

P systems with minimal parallelism.

Theor. Comput. Sci., 378(1):117-130, June 2007.

Rudolf Freund, Lila Kari, Marion Oswald, and Petr Sosík. Computationally universal p systems without priorities: two

catalysts are sufficient.

Theoretical Computer Science, 330(2):251 – 266, 2005. Descriptional Complexity of Formal Systems.

Literatúra III

Mihai Ionescu and Dragos Sburlan.

On p systems with promoters/inhibitors.

Journal of Universal Computer Science, 10(5):581–599, may 2004.

Oscar H. Ibarra, Sara Woodworth, Hsu-Chun Yen, and Zhe Dang.

On sequential and 1-deterministic p systems.

In *Proceedings of the 11th annual international conference on Computing and Combinatorics*, COCOON'05, pages 905–914, Berlin, Heidelberg, 2005. Springer-Verlag.

Literatúra IV

José L. Maté, A. Rodríguez-Patón, and Andrés Silva. On the power of p systems with dna-worm-objects. *Fundam. Inf.*, 49(1):229–239, 2002.

Gheorghe Păun.

Computing with membranes.

Technical Report 208, Turku Center for Computer Science-TUCS, 1998. (www.tucs.fi).

Dragos Sburlan.

Promoting and Inhibiting Contexts in Membrane Computing. PhD thesis, University of Seville.

Literatúra V

Petr Sosík and Rudolf Freund.

P systems without priorities are computationally universal.

In Revised Papers from the International Workshop on Membrane Computing, WMC-CdeA '02, pages 400–409, London, UK, UK, 2003. Springer-Verlag.

Ďakujem za pozornosť